

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА**



Педагогічний факультет

Кафедра теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

**СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
МЕТОДИЧНИЙ СУПРОВІД ПРОЦЕСУ ЛОГОПЕДИЧНОЇ РОБОТИ**
(другий (магістерський) рівень вищої освіти)

Освітня програма «Спеціальна освіта (логопедія)»

Спеціалізація
016.01 Логопедія

Спеціальність
016 Спеціальна освіта

Галузь знань
01 Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 1 від 27 серпня 2024 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Методичний супровід процесу логопедичної роботи
Викладач (-і)	Кудярска Тетяна Романівна
Контактний телефон викладача	(+38) 095 05 20 206
E-mail викладача	tetianakudiarska@ukr.net
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, всього 90 годин (лекції – 12 год., практичні і семінарські заняття – 18 год., самостійна робота – 60 год.)
Посилання на сайт дистанційного навчання	Комунікація відбувається згідно з розкладом занять - очно або дистанційно (посилання для входу є доступним в е-розкладі). Асинхронна комунікація здійснюється впродовж усього процесу вивчення дисципліни, в межах робочого часу на https://d-learn.pnu.edu.ua/ .
Консультації	дистанційно на платформі Google Meet
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<p><u>Предметом</u> вивчення навчальної дисципліни є діяльність учителя-логопеда щодо корекційно-логопедичного супроводу дітей з особливими освітніми потребами (ООП), зокрема з тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ).</p> <p><u>Актуальність вивчення дисципліни.</u> Проблема організації та змісту оптимального психолого-педагогічного та корекційно-логопедичного супроводу дітей із ООП, зокрема дітей із мовленнєвими порушеннями, стає актуальною не лише в спеціальній, а й в загальній, соціальній педагогіці, а також в психології, медицині та спеціальних науках загалом.</p> <p>Рівень професіоналізму учителя-логопеда залежить від його педагогічної, соціально-психологічної, диференційно-психологічної компетентності та від ступеня розвитку професійно-педагогічного мислення. Кінцевим результатом професійної діяльності педагога є розвиток особистості дитини, її здібностей і компетентності, особливо мовленнєвої.</p>	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<p style="text-align: center;">Мета та цілі курсу (в межах мети на цілей ОП)</p> <p><u>Мета навчальної дисципліни:</u> сформувати у студентів необхідні знання, які дозволять об'єктивно, науково обгрунтовано оцінювати реальний стан і потенційний розвиток дітей із особливими освітніми потребами (ООП), особливо з тяжкими порушеннями мовлення (ТПМ), диференційовано вирішувати питання щодо організації їх навчання.</p> <p><u>Основні цілі вивчення дисципліни:</u></p> <p><i>методичні:</i> сформувати у студентів (магістрантів) понятійно-категоріальний апарат дисципліни; навчити підбирати ефективні напрями корекційної роботи з дітьми відповідно до структури їх порушення, розкриваючи етіологію порушень розвитку; навчити організовувати різні види взаємодії з батьками дітей з ТПМ та педагогами закладів освіти;</p> <p><i>пізнавальні:</i> ознайомити студентів із різними формами навчання дітей з ТПМ; методами діагностики мовлення дітей з особливостями розвитку; особливостями процесу організації корекційної логопедичної роботи в різних за типом закладах освіти; етапами атестації учителів-логопедів; формами методичної роботи з учителями-логопедами;</p> <p><i>практичні:</i> сформувати вміння класифікувати порушення розвитку дитини; організовувати кваліфіковану консультативну, діагностичну та корекційну допомогу дітям з ТПМ та їх батькам.</p>	

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Методичний супровід процесу логопедичної роботи» здобувачі освіти повинні:

знати:

- структуру спеціальної освіти;
- законодавчо-нормативну базу щодо організації та регуляції корекційної роботи в освітніх закладах;
- особливості розвитку дитини з особливими потребами;
- особливості діагностики рівня мовленнєвого розвитку дитини з ООП;
- методи і прийоми відбору дітей у спеціальні заклади та навчання за інклюзивною формою навчання.

вміти:

- користуватися наказами, Постановами та актами законодавчих органів;
- добирати та практично використовувати методи і прийоми психолого-педагогічного обстеження дітей та вміти їх інтерпретувати;
- підбирати ефективні прийоми та методи роботи з дітьми з ООП;
- формувати власне портфоліо;
- готувати конспекти корекційних занять з дітьми з різними мовленнєвими порушеннями тощо.

Технології навчання: дистанційне навчання, змішане навчання, проєктно-орієнтоване навчання.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Інтегральна компетентність. Здатність розв'язувати складні задачі дослідницького та/або інноваційного характеру у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.

Загальні компетентності:

- ЗК-1. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).
- ЗК-2. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.
- ЗК-3. Здатність працювати в команді.
- ЗК-4. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК-6. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК-8. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.
- ЗК-9. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Спеціальні компетентності (фахові):

- СК-3. Здатність здійснювати діагностико-аналітичну, корекційно-розвивальну, консультативну діяльність з урахуванням особливих освітніх потреб здобувачів.
- СК-4. Здатність ефективно взаємодіяти з батьками, колегами, іншими фахівцями у процесі психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами на засадах партнерства.
- СК-5. Здатність приймати ефективні рішення у складних і непередбачуваних умовах, адаптуватися до нових ситуацій професійної діяльності.
- СК-7. Здатність до організації освітнього процесу у спеціальних закладах дошкільної і загальної середньої освіти з використанням сучасних засобів, методів, прийомів, технологій.
- СК-8. Здатність до організації процесу навчання, виховання й розвитку дітей з ООП в умовах інклюзивного освітнього середовища.
- СК-9. Здатність до організації безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, у тому числі інклюзивного освітнього середовища.
- СК-10. Здатність розробляти і реалізовувати наукові та/або освітні проєкти у сфері спеціальної та інклюзивної освіти.
- СК-11. Здатність моделювати та скеровувати освітній та реабілітаційний процес у закладах спеціальної, дошкільної, загальної середньої освіти з інклюзивним навчанням, навчально-реабілітаційних центрах, інклюзивно-ресурсних центрах та встановлювати стосунки з

суб'єктом комунікації.

Програмні результати навчання

РН-5. Аргументувати, планувати та надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (допомогу) відповідно до рівня функціонування, обмеження життєдіяльності та розвитку дитини з ООП, забезпечувати ефективність власних дій.

РН-7. Робити фаховий внесок до професійних знань і практики та оцінювання результатів діяльності команди у сфері психолого-педагогічного супроводу дітей з ООП в інклюзивному освітньому середовищі, мотивувати учасників команди супроводу до досягнення спільних цілей.

РН-11. Здійснювати управління складною діяльністю у сфері спеціальної та інклюзивної освіти та у ширших контекстах, розробляти плани і заходи з їх реалізації, забезпечувати якість освіти, оцінювати ефективність і результативність діяльності.

РН-12. Організовувати та здійснювати методичний супровід процесу навчання, виховання й розвитку дітей з ООП в умовах спеціальних закладів освіти та інклюзивного освітнього середовища.

РН-13. Розробляти та реалізовувати заходи зі створення безпечного і здоров'язбережувального освітнього середовища, забезпечувати його якість та ефективність освітнього процесу з урахуванням особливих освітніх потреб, можливостей та здібностей дітей.

РН-15. Ефективно взаємодіяти з органами управління та громадськими організаціями; налагоджувати професійну комунікацію із закладами освіти; здійснювати міжвідомчу взаємодію.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни – 90 год

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
семінарські заняття / практичні / лабораторні	18
самостійна робота	60

Ознаки навчальної дисципліни

Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
1	016 Спеціальна освіта	1	нормативний

Тематика навчальної дисципліни

	Кількість годин		
	лекції	заняття	сам. роб.
Тема 1. Організація корекційно-логопедичної роботи у закладах освіти України	2	4	10
Тема 2. Професійна компетентність учителя-логопеда	2	4	10
Тема 3. Методичне об'єднання учителів-логопедів як форма підвищення професійної компетентності	2	2	10
Тема 4. Реалізація професійних потреб молодих спеціалістів	2	2	10
Тема 5. Атестація учителів-логопедів як складова частина підвищення педагогічної кваліфікації	2	2	10

Тема 6. Комплексний підхід до вивчення дітей з особливими освітніми потребами	2	4	10
Загальна кількість годин:	12	18	60

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Накопичування балів під час вивчення дисципліни	
Види навчальної роботи	Максимальна кількість балів
Лекція	-
Практичне / семінарське заняття	30
Самостійна робота	20
Залік	50
Максимальна кількість балів	100
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	<p>З урахуванням Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти в університеті</p> <p>https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf</p>
Вимоги до письмових робіт	<p>Критеріями оцінювання <i>анотацій наукових статей</i> є вміння студента визначити ключові позиції, які викладені автором у статті.</p> <p>Критеріями оцінювання роботи з <i>першоджерелами</i> є здатність студента тезово розкрити зміст запропонованого матеріалу.</p> <p>Оцінювання <i>повідомлення (доповіді)</i> здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела.</p> <p>Оцінювання <i>створених блок-схем, інтелект-карт, проєктів чи відеороликів</i> здійснюється за наступними критеріями: оригінальність подачі, новизна (свіжість) ідеї, використання сучасних комп'ютерних технологій, лаконічність подачі інформації.</p> <p><i>Терміни підготовки робіт:</i> для денної – два тижні після пари в розкладі; для заочної – за 15 днів до початку сесії.</p> <p>Матеріали подавати в електронному варіанті на пошту викладача.</p> <p><i>Критерії оцінювання під час підсумкового контролю</i> Підсумкова оцінка виставляється за результатами поточного та проміжного контролю.</p>
Семінарські заняття	Робота на кожному семінарському занятті складається з підготовки питань, запропонованих у плані заняття, та виконання завдань, запропонованих для самостійної роботи.
Умови допуску до підсумкового контролю	Виконання 50 % завдань.
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік; форма здачі – комбінована.

7. Політика навчальної дисципліни	
Академічна доброчесність	Академічна доброчесність: Очікується, що студенти будуть дотримуватися принципів академічної доброчесності, усвідомлюючи наслідки її порушення, що визначається Положенням про запобігання та виявлення плагіату у ЗВО Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника https://pnu.edu.ua/положення-про-запобігання-плагіату/
Відвідування занять (відпрацювання за пропуски)	Пропуски семінарських (практичних, лабораторних) занять відпрацьовуються в обов'язковому порядку. Студент зобов'язаний відпрацювати пропущене заняття відповідно до Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ЗВО Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Виконання завдання пізніше встановленого терміну	Порядок та організація контролю знань студентів, зокрема умови пропуску занять (відпрацювання), допуску до підсумкового контролю визначаються 5 Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти ЗВО Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Невідповідна поведінка під час заняття	Діяти відповідно до Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в ЗВО Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника (Нова редакція) (зі змінами накази ректора № 61 від 31.01.2020р.; № 361 від 31.07.2020р.; № 795 від 31.12.2020р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/01/Polozennia-pro-OOP-25_12_2020-1.pdf
Додаткові бали	Студент може отримати додаткові бали згідно з Положенням про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника (введено в дію наказом ректора № 799 від 26.11.2019р.; із внесеними змінами наказом № 212 від 06.04.2021р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/04/isinuvannia_nove2.pdf
Неформальна освіта	Неформальна освіта зараховується згідно з Положенням про порядок зарахування результатів неформальної освіти у Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника» (введено в дію наказом ректора № 819 від 29.11.2019р., із внесеними змінами наказом № 80 від 12.02.2021р.) https://nmv.pnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/118/2021/02/neformalna_osvita.pdf

8. Рекомендована література

Основна:

1. Івашура Н.С., Ангелова А.В. Методичні рекомендації для педагогів загальноосвітніх навчальних закладів. / Н. С Івашура, А. В. Ангелова – Харків: Вид-во

«Ранок», ВГ «Кенгуру», 2019. 48с.

2. Кіндрачук Н.М., Кудярьська Т.Р. Сутність педагогічного гуманізму майбутнього логопеда. *International scientific conference "Research activities and achievements in pedagogy and psychology" : conference proceedings* (April 5-6, 2023. Czestochowa, the Republic of Poland). Riga, Latvia : "Baltija Publishing", 2023, P. 176-180 (188 pages).

<http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/20375>

3. Кудярьська Т.Р. Педагогічні умови підготовки майбутніх педагогів ЗДО до впровадження активних форм педагогічної взаємодії з вихованцями ЗДО в умовах інклюзивного освітнього середовища. *Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми*. Вінниця, 2021. Вип. 61. С. 55–63. URL: <https://doi.org/10.31652/2412-1142-2021-61-1-140>.

4. Кузенко О.Й., Кудярьська Т.Р., Кравець Н.С. Актуальні аспекти психолого-педагогічного супроводу мовленнєвого розвитку особистості в період дошкільного дитинства. *Modern Approaches to Ensuring Sustainable Development. Collective Monograph*. Katowice: 2023. С.362-367. <http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/20376>

5. Кравцова І.В. Програма «Корекційно-розвиткова робота з дітьми із загальним та фонетико-фонематичним недорозвиненням мовлення» / І. В. Кравцова, Л. Л. Стахова. – Тернопіль : Мандрівець, 2019. – 80с.

6. Ласточкіна О.В. Використання комп'ютерних технологій у професійній діяльності логопеда. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2019. Вип. 12.

7. Литвиненко В.А. Корекція фонетико-фонематичного недорозвинення мовлення дітей дошкільного віку засобами артпедагогіки : навч.-метод. посібник / В. А. Литвиненко. – Суми : ПП Кубраков С. Г., 2022. – 144с.

8. Максименко Д.С. Як правильно вчити дитину розмовляти. Стимулювання розвитку мовлення дітей. Постановка мовлення у немовленнєвих дітей. Практична психологія. / Д. С. Максименко. – К.: Центр учбової літератури, 2022. 198 с.

9. Мартинчук, О.В. Зміст і структура професійних компетентностей майбутнього вчителя-логопеда. *Педагогічна освіта: Теорія і практика. Психологія. Педагогіка.*, (24). вилучено із <https://www.pedosvita.kubg.edu.ua/index.php/journal/article/view/78>.

10. Повіренна І., Павлюк Р., Психолого-педагогічний супровід молодших школярів з порушеннями мовлення в умовах спеціального закладу освіти. *Педагогічна освіта: теорія і практика. Психологія. Педагогіка. Збірник наукових праць*. 2023. № 40. С. 85-92.

11. Савінова Н.В., Борулько Д.М., Берегова М.І. Інклюзивне навчання дітей з порушеннями психофізичного розвитку. Навчально-методичний посібник. Миколаїв: видавець Торубара В.В., 2019. 166с.

12. Савінова Н.В., Серєда І.В., Стельмах Н.В. Корекційно-виховна діяльність педагога у сучасних закладах освіти: монографія. Миколаїв: Іліон, 2019. 190с.

13. Чернетка логопеда: матеріали для корекційної роботи з виправлення мовленнєвих порушень у дітей / автор-упорядник В. М. Болба. – Тернопіль: Мандрівець, 2019. 112с.

14. Чумакова В. Л. Теоретико-практичне дослідження мовленнєвих порушень у дітей закладу освіти С. 165-168 // *Актуальні проблеми корекційної педагогіки, психології та реабілітації*: матеріали III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (22 травня 2019 року, м. Суми). – Суми: ФОП Цьома С. П., 2019. 272 с.

15. Штирхунова І. В. Корекційно-педагогічна робота з дошкільниками з ФФНМ із застосуванням ігрової діяльності С.71-74 // *Актуальні проблеми корекційної педагогіки, психології та реабілітації*: матеріали III Всеукраїнської студентської науково-практичної конференції (з міжнародною участю) (22 травня 2019 року, м. Суми). – Суми: ФОП Цьома С.

П., 2019. 272 с.

16. Kuzenko O., Kudiarska T., Fedunkiv A. Professional Activity of a Teacher-Speech Therapist in an Inclusive Educational Space [Професійна діяльність учителя-логопеда в інклюзивному освітньому просторі]. Current problems of harmonization of personality development in the modern educational space : monograph. Opole : The Academy of Management and Administration in Opole, 2021. P.385–396.

<http://lib.pnu.edu.ua:8080/handle/123456789/20366>

Додаткова:

1. Король А.В. Логопедичний супровід сімей засобами інформаційно-комунікаційних технологій. *Актуальні питання корекційної освіти*. 2019. Вип. №13.

2. Про затвердження Положення про логопедичні пункти системи освіти: наказ М-ва освіти і науки України № 135 від 13 травня 1993р. [Електронний ресурс] //Режим доступу до вид. : <http://www.zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws/main.cgi.../>

3. Про організацію роботи та комплектацію дошкільних виховних закладів компенсуючого типу: міжвід. інстр. : затв. наказом М-ва освіти України № 250/149 від 12 серпня 1994р. // *Дошкільне виховання* – 1994. - №12. – С. 4-7: іл.

Інтернет-ресурси:

1. <http://www.nbuv.gov.ua> – Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського представляє електронний каталог періодичних видань.

2. <http://www.library.edu-ua.net/id/485/> – Державна науково-педагогічна бібліотека України імені В.О. Сухомлинського НАПН України.

3. <http://vognutyi.ru/lib/> – колекція електронних книг.

4. <http://www.mon.gov.ua/> – Міністерство освіти та науки України - офіційний сайт.

5. <http://enc-dic.com/pedagogics> – педагогічний словник.

6. <http://uk.wikipedia.org/wiki> – Вікіпедія, вільна енциклопедія.

7. <http://www.npu.edu.ua> (elib@npu.edu.ua) – Електронна бібліотека НПУ імені М.П.Драгоманова.

8. <https://www.ipro.if.ua/biblioteka/> – бібліотека Івано-Франківського інституту післядипломної освіти.

9. <https://vseosvita.ua/library/> – Бібліотека методичних матеріалів для вчителів.

10. <https://www.pedrada.com.ua/> – Портал освітян України.

Викладач кафедри теорії та методики дошкільної і спеціальної освіти

_____ Тетяна КУДЯРСЬКА